

FÖRDJUPNING

Effekten av ekonomisk-politisk osäkerhet på svensk BNP

I denna fördjupning beräknas med hjälp av en ekonometrisk modell hur ekonomisk-politisk osäkerhet i Europa påverkar svensk BNP-tillväxt. Resultaten indikerar att en utdragen period med osäkerhet på den nivå som uppmättes i augusti 2019 påverkar den svenska BNP-tillväxten negativt.

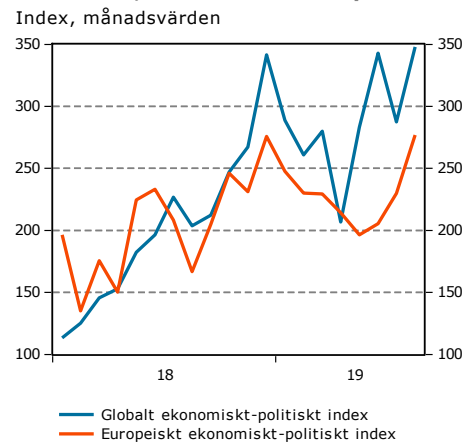
Den globala ekonomisk-politiska osäkerheten har stigit avsevärt under senare tid. För Sverige är den europeiska utvecklingen av störst vikt och även inom Europa har den ekonomisk-politiska osäkerheten ökat (se diagram 151). För att kvantifiera effekten av den tilltagande ekonomisk-politiska osäkerheten på svensk BNP-tillväxt används i detta avsnitt en ekonometrisk modell. Modellen är en Bayesiansk VAR-modell med sju variabler. Omvärlden representeras av tre variabler: BNP-tillväxt i euroområdet, ett ekonomisk-politiskt osäkerhetsindex för Europa⁶³, samt skillnaden i avkastning mellan europeiska företagsobligationer med hög risk och statsobligationer. Den svenska ekonomin beskrivs av fyra variabler: BNP-tillväxt, konfidensindikatorn för tillverkningsindustrin, konfidensindikatorn för hushållen, och ett index som fångar utvecklingen på de finansiella marknaderna.⁶⁴ Modellen skattas på data från och med första kvartalet 1998 till och med andra kvartalet 2019. Modellen beskrivs mer utförligt i en tidigare fördjupning i *Konjunkturläget* (se ”Effekten på svensk BNP av ekonomisk-politisk osäkerhet”, *Konjunkturläget*, mars 2017).

Två scenarier beaktas för att ge en uppskattning om den ekonomisk-politiska osäkerhetens effekt på BNP-tillväxten. I det första scenariot antas den framtida utvecklingen helt ges av modellens prognoser. Den ekonomisk-politiska osäkerheten i Europa beräknas då falla tillbaka och återvända till en mer genomsnittlig nivå. Ett sådant scenario kan tolkas som att de nuvarande riskerna försvinner och att inga nya tillkommer. Hastigheten i tillbakagången är i linje med tidigare nedgångar, som den efter den europeiska skuldskrisen. I det andra scenariot med bibehållen hög ekonomisk-politisk osäkerhet antas i stället augusti månads notering kvarstå fram till och med december 2021. En sådan fortsatt hög nivå av osäkerhet skulle kunna orsakas av en

⁶³ Det ekonomisk-politiska osäkerhetsindexet för Europa är baserat på hur ofta osäkerhet nämns i några av de största dagstidningarna i Tyskland, Frankrike, Storbritannien, Italien och Spanien.

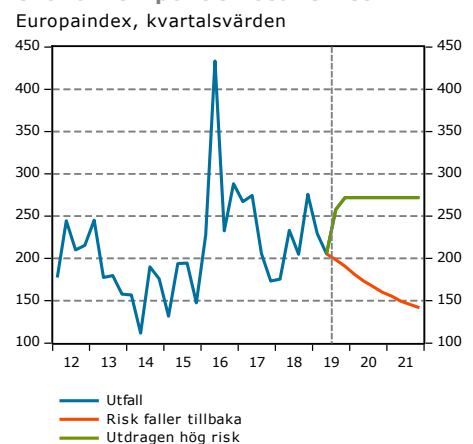
⁶⁴ Det finansiella indexet består av tre variabler: kort realränta, kort interbankspread och OMX-index. Se Österholm, P., ”The effect on the Swedish economy of the financial crisis”, *Applied Financial Economics*, 20, 2010, sid. 265–274.

Diagram 151 Ekonomisk-politisk osäkerhet, världen och Europa

Anm. Baker-Bloom-Davis Economic Policy Uncertainty Index.
Källa: Macrobond.

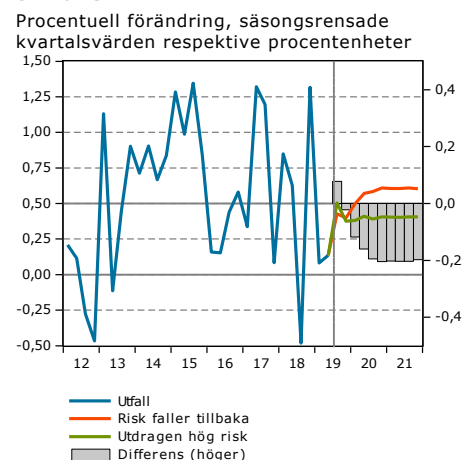
Diagram 152 Två scenarier med olika ekonomisk-politisk osäkerhet

Anm. Baker-Bloom-Davis Economic Policy Uncertainty Index.

Källor: Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Diagram 153 Två scenarier för BNP-tillväxt

Anm. Baker-Bloom-Davis Economic Policy Uncertainty Index.

Källor: Macrobond och Konjunkturinstitutet.

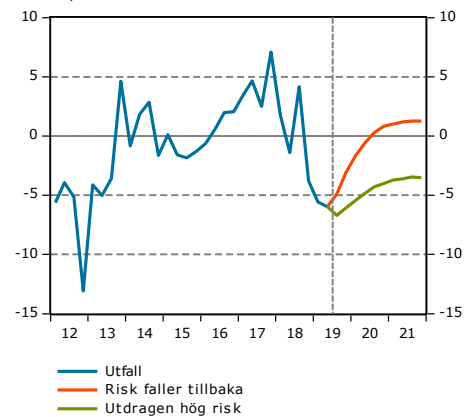
ytterligare utdragning av brexitprocessen eller vidare ekonomiska problem i Italien. I diagram 152 redovisas de två scenarierna för den ekonomisk-politiska osäkerheten i Europa på kvartalsfrekvens.

Modellens prognos för utvecklingen av BNP-tillväxten i de två scenarierna presenteras i diagram 153. Om osäkerheten stannar på dess nuvarande höga nivå visar modellen att en lägre svensk BNP-tillväxt är att vänta. I slutet av 2020 beräknas BNP-tillväxten vara 0,2 procentenheter lägre om den höga osäkerheten består. I diagram 154 visas hur den höga osäkerheten påverkar hushållen. Om osäkerheten faller tillbaka återgår hushållens förtroendeindikator relativt snabbt till det historiska genomsnittet. Är osäkerheten bestående blir i stället utvecklingen av hushållens förtroende mer pessimistisk.

De konsekvenser av fortsatt hög ekonomisk-politisk osäkerhet i Europa som redovisas i det här avsnittet ska tolkas som effekter som uppstår av osäkerhet men inte av de effekter som en materialisering av riskbilden kan få. I scenariot med utdragen hög risk tyngs BNP-tillväxten av osäkerhet, men inte av direkta reala effekter. Skulle till exempel Storbritannien lämna EU utan avtal blir konsekvenserna större genom att direkta handelseffekter, finansiell turbulens och svagare efterfrågan läggs till de indirekta effekterna av den ekonomisk-politiska osäkerheten (se ”Osäkerhet i prognosen för omvärlden” i kapitlet ”Osäkerhet i prognosen”). Det analysen visar är att den ekonomisk-politiska osäkerheten i sig har konsekvenser för ekonomin.

Diagram 154 Två scenarier för hushållens konfidensindikator

Index, medelvärde=0

Källa: Konjunkturinstitutet.